

Krytyczna analiza stosowania w statystyce koncepcji parytetu siły nabywczej walut

Bohdan Wyżnikiewicz

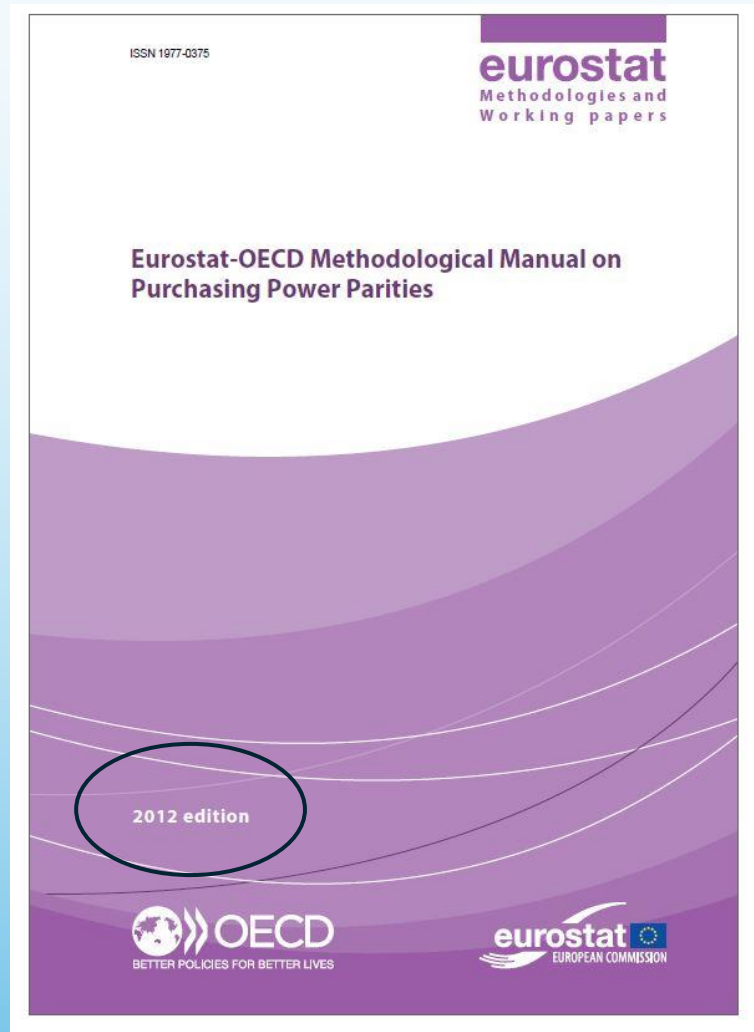
IV Kongres Statystyki Polskiej
Warszawa, 3 lipca 2024 roku

Plan wystąpienia

- Literatura i źródła
- Czym jest koncepcja parytetu siły nabywczej i do czego służy: definicje i zastrzeżenia (ograniczenia)
- PPP w praktyce
- Nadużycia interpretacji wyników szacunków
- Przykład statystyk PPP przeczących zdrowemu rozsądkowi
- Słabe strony metodologii Eurostatu
- Konkluzje

Literatura i źródła

[1]

GUS - słownik pojęć, kurs EUR

Eurostat - bazy danych

OECD – objaśnienia PPP

IMF – objaśnienia PPP, PKB p.c.

B. Wyżnikiewicz, *Jak porównywać bogactwo państw i społeczeństw*, Obserwator Finansowy, NBP nr 15, grudzień 2023

Uwaga wstępna

Wskaźnik PKB per capita liczony według parytetu siły nabywczej ma – moim zdaniem niezastąpienie - ogromną wagę polityczną. Jest on coraz częściej powszechnie stosowany przez polityków, jakby nie istniał rzeczywisty wskaźnik liczony w cenach bieżących, a w porównaniach przedstawiany według rynkowych kursów wymiany walut.

Definicje PPP/PPS i zastrzeżenia

GUS (za Rozporządzeniem PE i Rady) z lat 2007 i 2012:

- Przestrzenne deflatory oraz przeliczniki walut, które eliminują wpływ różnic w poziomach cen między państwami członkowskimi, przez co umożliwiają porównanie wielkości elementów PKB oraz poziomów cen.
- With the exception of housing and education, **quality adjustments are not made** in Eurostat and OECD comparisons [1].

IMF:

- PPP is constructed as an exchange rate based on the total cost of a representative basket of goods and services in different countries (similar to how the CPI is constructed).

Definicje PPP/PPS i zastrzeżenia

OECD:

Purchasing power parities (PPPs) are the rates of currency conversion that try to equalise the purchasing power of different currencies, by eliminating the differences in price levels between countries. The basket of goods and services priced is a sample of all those that are part of final expenditures:

- final consumption of households and government,
- fixed capital formation, and
- net exports.

This indicator is measured in terms of national currency per US dollar.

Definicje PPP/PPS i zastrzeżenia

- **PPPs are primarily designed for:**
- **Spatial volume comparisons** of GDP, GDP per capita and GDP per hour worked
- **Spatial volume comparisons** of the component expenditures of GDP above a certain level of aggregation (called "analytical categories")
- **Spatial comparisons** of price levels at the level of GDP or analytical categories
- **PPPs are not designed for:**
- Strict ranking of countries without taking statistical error margins into account
- **Calculating national growth rates**
- Industry-specific output and productivity comparisons
- Cost-of-living comparisons for individuals
- Assessing potential undervaluation or overvaluation of currencies or use as equilibrium exchange rates

Przykłady zastosowań PPP w praktyce

Komisja Europejska

- Poziom PKB według PPS stanowi kryterium alokacji funduszy strukturalnych w ramach pomocy rozwojowej dla najuboższych gospodarczo regionów, NUTS-2

System ONZ

- Cele milenijne i rozwojowe, ograniczanie ubóstwa

INCOMICS

- Regularne raporty z cyklu „Salary Reports” w wymiarze międzynarodowym.

Nadużycia ze strony urzędników, polityków oraz MFW

- A. Glapiński i D. Tusk ogłaszają, że według PPP per capita za 6 -8 lat zamożność Polaków zrówna się z zamożnością Francuzów (AG) oraz Anglików (DT).
- W obu przypadkach jest to przejaw populizmu przy:
 - nieznanomości koncepcji PPP i zastrzeżeń Eurostatu, tj. postąpienie się niewłaściwym narzędziem nie służącym do obliczania krajowych temp wzrostu PKB w konwencji PPP,
 - błędnych założeń: przyjęcie (hurra optymistycznie) tempa wzrostu PKB dla PL vs. F i GB z poprzedniej dekady oraz stałego kursu PPP,
 - PKB nie jest miarą zamożności (bogactwa) obywateli, lecz rozmiarów produkcji.

X (d. Twitter) Donalda Tuska

Donald Tusk
@donaldtusk · **Obserwuj**

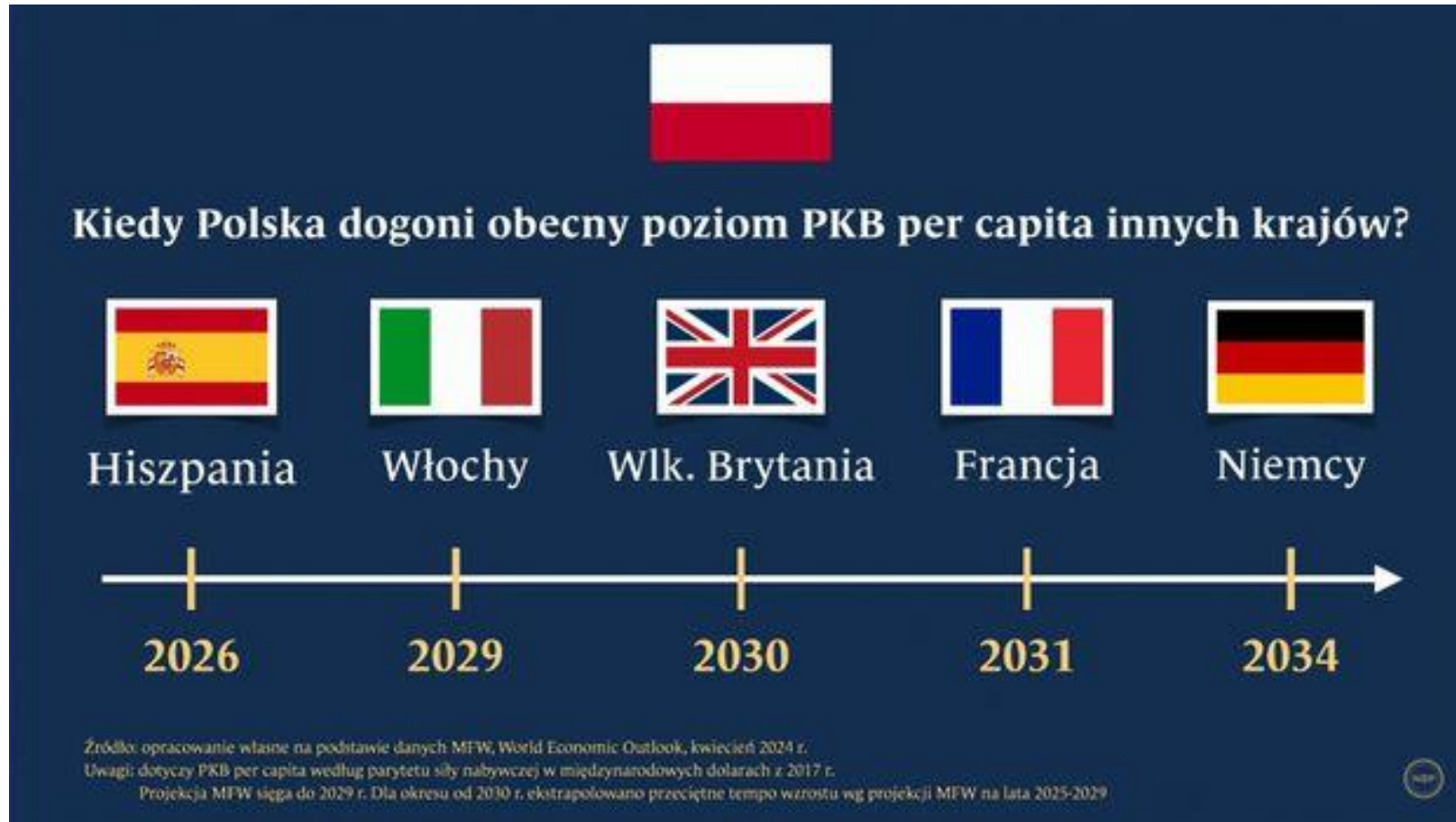
Kiedy my świętujemy 20 lat w Unii, w Wielkiej Brytanii toczy się ostra debata wywołana prognozą Banku Światowego, zgodnie z którą dochód na głowę będzie w 2025 wyższy w Polsce niż w UK. I to obiecuję: na 25 rocznicę Polacy będą zamożniejsi od Brytyjczyków. Lepiej być w Unii!

12:29 PM · 1 maj 2024

 12,6 tys. **Odpowiedz** **Udostępnij**

[Przeczytaj 3,6 tys. odpowiedzi](#)

Konferencja prasowa Prezesa NBP w maju 2024 roku

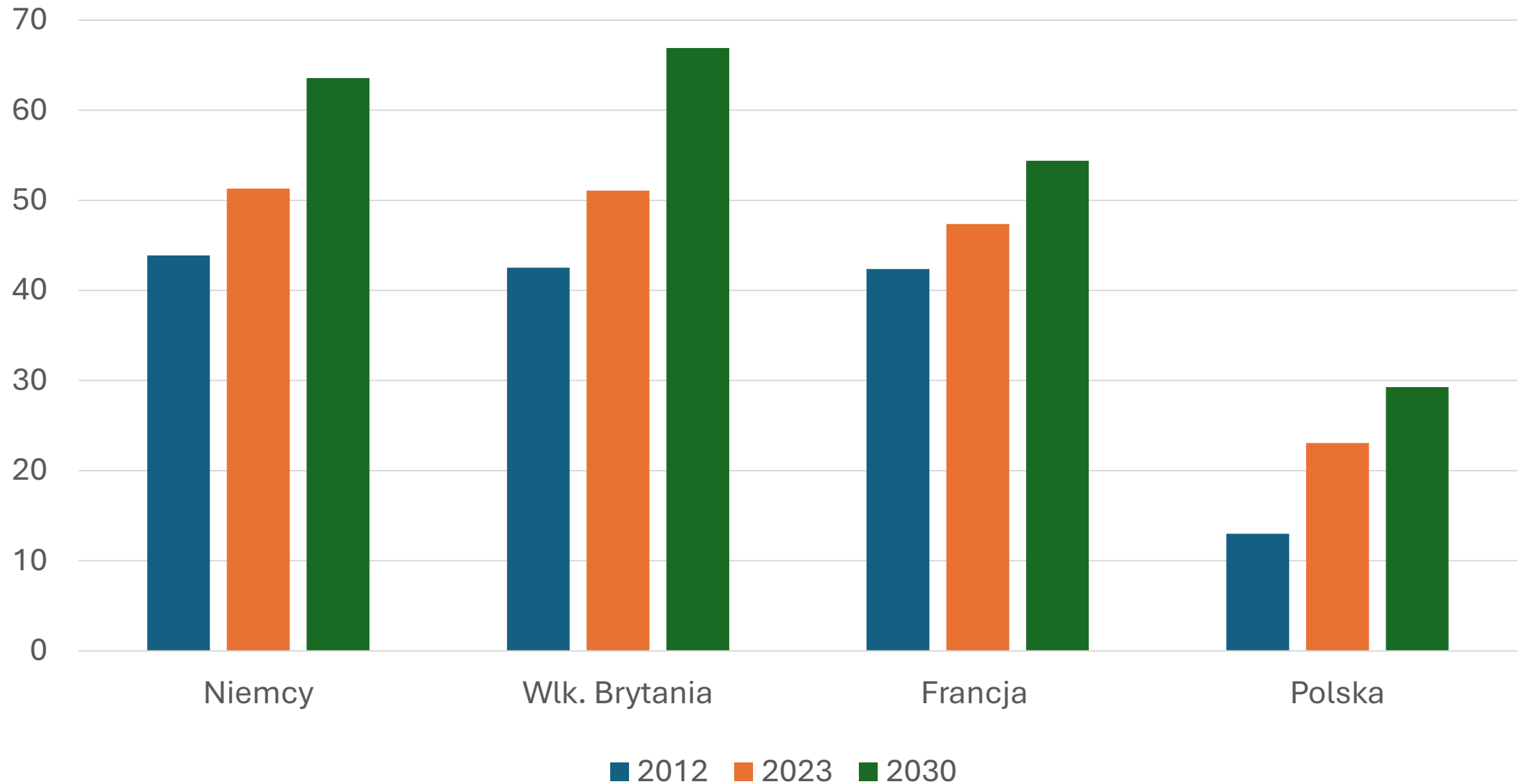

Powrót na ziemię: PKB per capita w szacunkach i prognozie MFW, bieżące dolary

	2012	2023	2030 p
Niemcy	43,88	51,29	63,55
Wlk. Brytania	42,51	51,07	66,91
Francja	42,37	47,36	54,39
Polska	13,01	23,07	29,26

<https://www.imf.org/external/datamapper/NGDPDPC@WEO/OEMDC/ADVEC/WEOWORLD/FRA/POL/GBR/DEU>

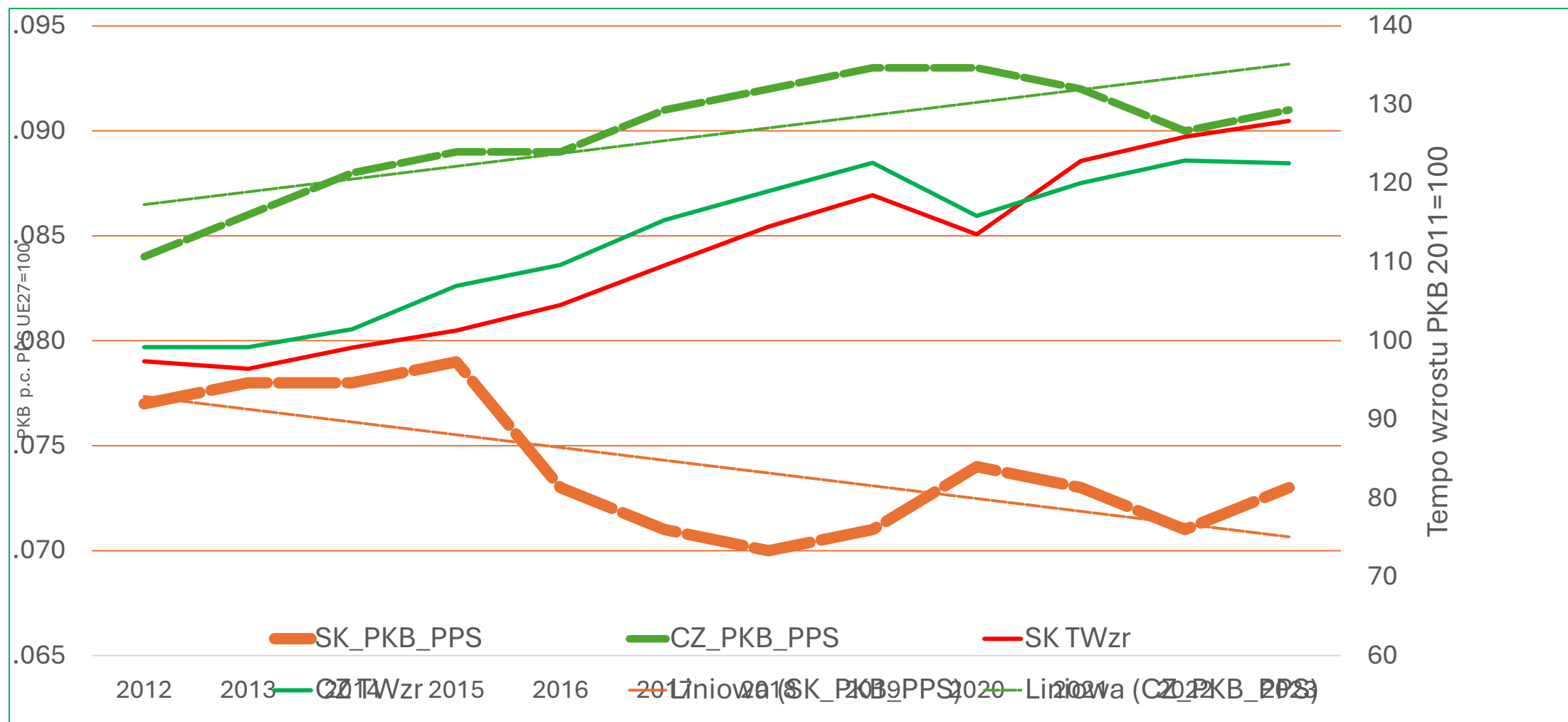
PKB per capita według MFW, w tysiącach d bieżących dolarów USA

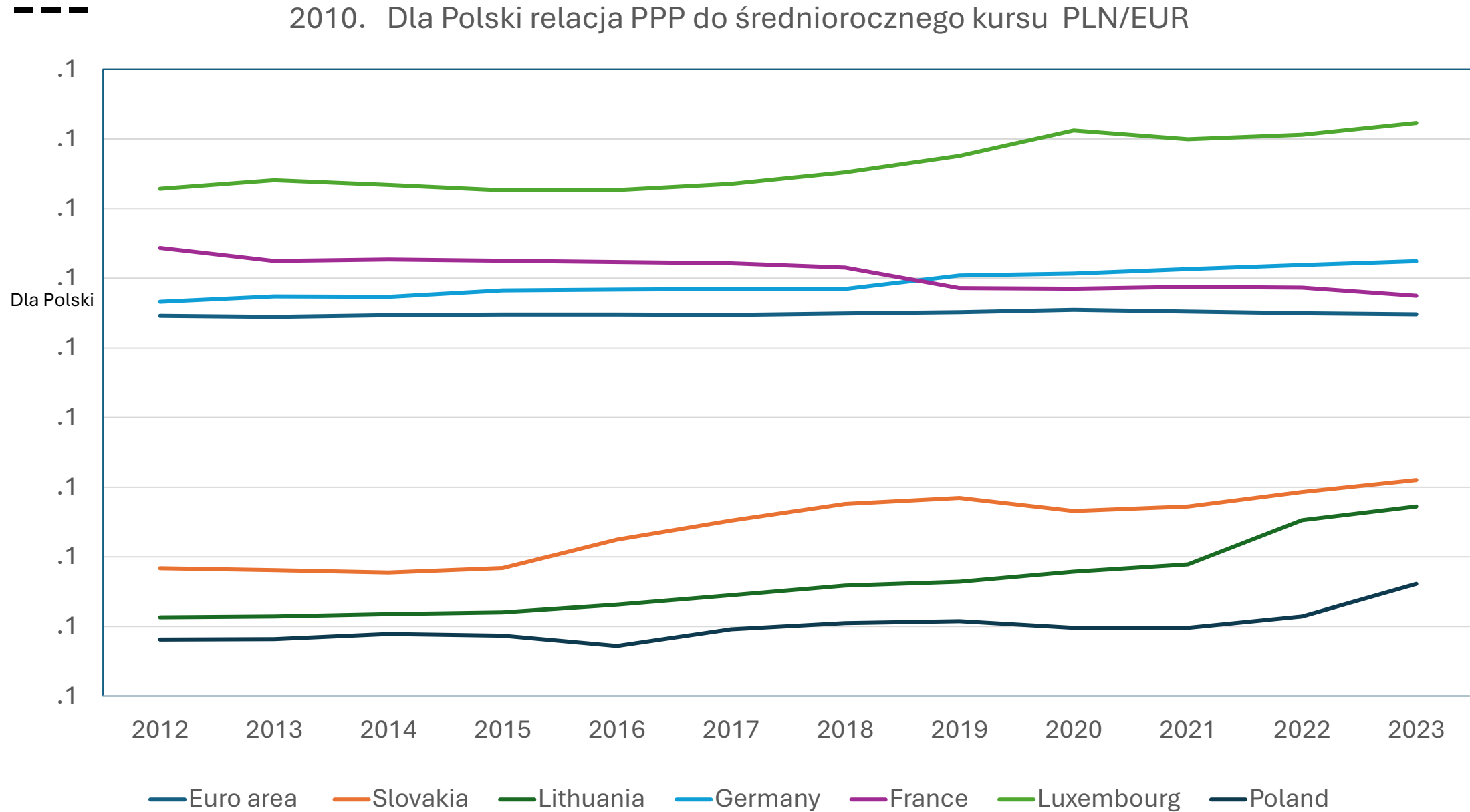
Przykłady statystyk PPP przeczących zdrowemu rozsądkowi

	PKB p.c. wg PPS UE27=100			Wzrost PKB 2012-2023 w proc.
	2012	2023	Zmiana	
Słowacja	77	73	-4	27,9
Czechy	84	91	+7	22,5
UE27	100	100	-	16,8

PKB p.c. wg PPS UE=100 versus skumulowanego tempa wzrostu PKB na Słowacji i w Czechach, lata 2012-2023

Purchasing power parities (PPPs), price level indices and real expenditures for ESA
 2010. Dla Polski relacja PPP do średniorocznego kursu PLN/EUR

Krytyczne uwagi do praktyki badania PPS (1)

Procedury obliczania PPS przez Eurostat **w łącznym efekcie** mogą obciążać rezultaty szacunków

- Przy dopasowywanie podobnych dóbr i usług koszyk staje się wyborem bardziej celowym niż losowym. Uważam, że deklaracje Eurostatu i urzędów krajowych o reprezentatywności koszyka są subiektywne i niemożliwe do weryfikacji.
- Uaktualnianie cen agregatów konsumpcyjnych z badań co 3 lata na podstawie bieżących CPI zmniejsza precyzję szacunków.
- Metoda uogólniania na całe kraje badań cen wyłącznie w stolicach krajów może być źródłem kolejnych obciążeń.

Krytyczne uwagi do praktyki badania PPS (2)

- Mimo wysiłków, dostosowanie jakości dóbr i usług w 27 krajach Wspólnoty budzi zastrzeżenia co do precyzji szacunków. W badaniu chodzi raczej o dobra podobne, a niekoniecznie takiej samej jakości.
- Zaangażowanie w do szacunków urzędów krajowych głównie w pierwszym (z trzech) etapie badań i konsultacjach w dwóch kolejnych etapach może być kolejnym obciążeniem precyzji wyników/.

Konkluzje

- Eurostat powinien prowadzić szeroką kampanię informacyjną czym jest PPP/PPS oraz zdecydowanie i konsekwentnie wskazywać na niepoprawność zastosowań do szacowania zamożności oraz temp wzrostu PKB per capita według PPS.
- Wskazany jest przegląd praktyki stosowania koncepcji PPP w świetle uzyskiwanych szacunków, zwłaszcza sprzecznych ze zdrowym rozsądkiem: przypadek Słowacji.
- Należy dokładnie zanalizować kwestię wpływu jakości dóbr i usług na szacunki PPS, szczególnie pozostających poza spożyciem przez gospodarstwa domowe.
- Politycy, media i niektórzy ekonomiści powinni być bardziej wstrzeźliwi interpretując PKB per capita w konwencji PPP.